

การพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดี
จากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี
DEVELOPING A SET OF INNOVATIVE KNOWLEDGE TO PROMOTE
THE PRACTICE OF BEING A GOOD PERSON FROM BUDDHIST TEACHINGS
APPEARING IN THE PALM-LEAF SCRIPTURES OF WAT KONGKARAM RATCHABURI PROVINCE

พระครูสันตยาภิรัต (สันติ สันติกโร)¹, พระเจริญพงษ์ ธมมทีโป และกฤติยา ถ้ำทอง

Phrakru Santayapirat (Santi Santikro)¹

Phrajaroenphong Dhammatreepo, and Krittaya Thamthong

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University

E-Mail: sorawit062231@gmail.com¹

Received 20 August 2024; Revised 22 April 2025; Accepted 27 April 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นการศึกษาแนวทาง “การพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี” จากการแปลคัมภีร์ใบลานที่เป็นภาษามอญมาเป็นภาษาไทย เพื่อให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของคัมภีร์ใบลาน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่แสดงให้เห็นโทษของความเกียจคร้าน และได้รับอานิสงส์ความขยันหมั่นเพียร ในลักษณะอุปมาอุปไมย ในวิถีชีวิตของคนไทยเชื้อสายมอญที่มีความผูกพันกับสถาบันหลัก ๆ คือ บ้าน วัด โรงเรียน ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธธรรมในทางพระพุทธศาสนา ในการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ที่ท่านพระอาจารย์ ดร. อะเพาะมหาเถระ ซึ่งเป็นพระภิกษุชาวมอญท่านประพันธ์ไว้ในคัมภีร์ใบลานในรูปแบบอักษรมอญที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลาน เรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” และ เรื่อง “นิทานคุณธรรม” ซึ่งเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ โดยจัดทำพิมพ์เป็นหนังสือเรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” จำนวน 500 เล่ม และมีการทำเป็นบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นสื่อการเรียนรู้ ในการสร้างนวัตกรรมจากนิทานธรรม ที่ในรายวิชาสังคมศึกษาและวัฒนธรรม จากนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานที่ปรากฏอยู่ในวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ให้มีคุณค่าปรากฏในสังคมนั่นเอง

คำสำคัญ : การพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดี; คำสอนทางพระพุทธศาสนา;

Abstract

This research article is a study of guidelines. “Developing a set of innovative knowledge to promote the practice of being a good person from Buddhist teachings

appearing in the palm-leaf scriptures of wat kongkaram ratchaburi province” This research article is a study of guidelines. “Developing a set of innovative knowledge to promote the practice of being a good person from the Buddhist teachings that appear in the palm scriptures of Wat Kongkaram. Ratchaburi Province” from the translation of the Mon language palm leaf scriptures into Thai. To see the value and importance of palm leaf scriptures This is the basis for living life that shows the dangers of laziness. and received the benefit of diligence figuratively In the way of life of Thai people of Mon descent who are connected to the main institutions, namely houses, temples, schools, which are based on morality and ethics in living life according to the principles of Buddhism in Buddhism. In practicing being a good person from the teachings that appear in the palm-leaf scriptures of Wat Kongkaram. Ratchaburi Province, where the Venerable Dr. Afa Maha Thera which is a Mon monk who wrote in the palm leaf scriptures in the form of Mon letters that appear in the palm leaf scriptures on the topic "Teachings of Temple Disciples" and on the topic "Moral Tales" which promotes the practice of being a good person from the teachings appears in the scriptures It is published as a book. There are 500 volumes of “teachings for temple students” and they are made into computer-aided teaching lessons for promoting the practice of being a good person from the teachings that appear in the palm-leaf scriptures of Wat Kongkaram.

Key words: Development of Innovation Kit; Knowledge to Promote Good Behavior; Buddhist Teachings;

บทนำ

เมื่อกล่าวถึงความเป็นมาของการเกิดขึ้นแห่งคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาแล้ว จะเห็นได้ว่าเมื่อพระพุทธเจ้ายังทรงพระชนม์อยู่ พระองค์ได้สั่งสอนพุทธบริษัทด้วยพระธรรมเทศนาต่าง ๆ พระสงฆ์สาวกช่วยกันจดจำคำสอนของพระพุทธองค์เอาไว้ เมื่อพระพุทธองค์ปรินิพพานแล้ว พระสงฆ์สาวกได้ทำสังคายนา ร้อยกรองพระธรรมวินัยไว้เป็นหมวดหมู่ การสังคายนาครั้งที่ 1 - 4 ยังไม่มีการบันทึกคำสอนเอาไว้ มีเพียงการทรงจำไว้จากพระสงฆ์สาวก บรรลุถึงประมาณ พ.ศ. 433 ในรัชสมัยของพระเจ้าอโศก ความฉ้อฉล เกิดมีระบบการสืบทอดพระไตรปิฎกแบบลายลักษณ์อักษรขึ้นเป็นครั้งแรก ด้วยเหตุผลว่าถ้าจะใช้วิธีการท่องจำพระพุทธวจนะต่อไป ก็อาจจะมีข้อผิดพลาดได้ง่าย เพราะปัญหาในการท่องจำของกุลบุตรเริ่มเสื่อมถอยลง จึงตกลงจารึกพระพุทธวจนะลงในใบลานที่มีบันทึกพุทธพจน์เป็นลายลักษณ์อักษรลงบนใบลานด้วยภาษาบาลี และอักษรสิงหล, Sangkitiyawong S, P, W., (1978) เป็นระยะเวลาอันสืบมาจนถึงสมัย กรุงรัตนโกสินทร์ เพื่อใช้ในสังคมที่มีการสืบทอดกันมาเป็นเวลาอันยาวนานจากบรรพชนรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหลังสืบ ๆ กันมาเป็นมรดกทางวัฒนธรรม Nil S., (2012) ที่ทรงคุณค่าอย่างยิ่ง ในฐานะที่เป็นส่วนประกอบของระบบวัฒนธรรมในสังคมมนุษย์ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัฒนธรรมและนามธรรมที่บรรพบุรุษได้คิดค้นและสร้างสรรค์ขึ้นมา อีกทั้งเป็นหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ และความเป็นมาของชุมชน วรรณกรรมและโบราณคดีทางพระพุทธศาสนานับว่า เป็นทรัพยากรวัฒนธรรมอีกประเภทหนึ่งที่มีคุณค่าและความสำคัญต่อการสร้างระบบคิด ภูมิปัญญา และรากฐานทางวัฒนธรรมของไทย เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับทรัพยากรด้านวัฒนธรรมได้แก่ โบสถ์ เจดีย์ วิหาร คัมภีร์ใบลาน สมุดข่อย ธรรมาสน์ ฯลฯ ซึ่งสร้างขึ้นด้วยความ

วิจิตรงดงามและสติปัญญาอันล้ำเลิศของบูรพาจารย์ รวมไปถึงทรัพยากรด้านนามธรรม ได้แก่ องค์ความรู้ ภูมิปัญญา คติธรรม ความเชื่อ ฯลฯ ซึ่งล้วนมีความหมายและความสำคัญต่อการเรียนรู้และการดำรงวิถีชีวิตในสังคม Chayananthamuni P., and group., 2016)

ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ 18 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 19 เมื่ออาณาจักรสุโขทัยของคนไทยตั้งตัวเป็นอิสระขึ้น และได้ประดิษฐ์อักษรไทยขึ้นใช้แล้ว อย่างไรก็ตาม อักษรขอม ซึ่งเป็นอักษรที่คนไทยสมัยนั้นรู้จักและใช้อยู่อย่างคุ้นเคยมานานก็ไม่ได้เลิกใช้ ยังคงนำมาใช้เขียนได้ทั้งภาษาบาลีและภาษาไทย ทั้งนี้เพราะอักษรไทยใช้เขียนภาษาบาลีไม่ได้ ดังนั้น อักษรขอมจึงยังคงได้รับความนิยมบันทึกเรื่องราวเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา และยอมรับเป็นรูปอักษรของไทยอีกแบบหนึ่งมาจนถึงปัจจุบัน ส่วนอักษรธรรม พัฒนาการมาจากอักษรมอญ และล้านนาไทย ใช้เขียนพระธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นิยมใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 1900 เป็นต้นมา สมัยเมื่อ 50 ปี ถอยหลัง ตามวัดต่าง ๆ จะมีหนังสือผูกและใบลานเพื่อศึกษาพระพุทธศาสนา เมื่อเทศกาลบุญพระเวส (พระเวสสันดร) ในเดือน 4 พระสงฆ์สามเณรจะนำใบลานที่จารด้วยตัวธรรมฝึกอ่านให้คล้องแคล้วเพื่อจะเทศน์ให้ถูกต้องได้อรรถรส พระสงฆ์สามเณรสมัยก่อนรวมทั้งชาวบ้านที่เป็นผู้ขายส่วนใหญ่จะอ่านได้ทุกคน ถือว่าเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ในการสังคมที่มีการสืบทอดกันมาเป็นเวลาอันยาวนานจากบรรพชนรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหลังสืบ ๆ กันมา เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่เป็นเสมือนกระจกส่องใจให้คนรุ่นหลังได้รู้จักกาพย์หรือภูมิหลังหรือพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของตนเองและของชุมชน และเป็นหนึ่งในคัมภีร์ใบลานของชาวมอญ ซึ่งเป็นคำสอนในพระพุทธศาสนาที่คนมอญยึดถือปฏิบัติต่อเนื่องมายาวนาน คือ คัมภีร์คู่มือศิษย์วัด เป็นคัมภีร์พระพุทธศาสนาภาษามอญ ดังเช่นผลงานของท่าน Venerable Dr. Afamahathera., (2015) เช่น เรื่องนกุลโถที่ระลึกถึงคำสอนของพ่อ, เรื่องนกรังผู้ไม่เชื่อฟังคำสั่งสอนของบิดา, เรื่องผู้กระทำความดียอมเป็นศรีแก่ตนเป็นต้น แต่ละเรื่องแสดงให้เห็นโทษของการประพฤติมิชอบ การเป็นคนที่ไม่มีความดีมีคุณธรรม โทษของความโลภ ความโกรธ ความหลง ความมีมานะถือตัว ความอิจฉาริษยา เป็นต้น ผู้ประพฤติดีมีเมตตา กรุณา มีคุณธรรมย่อมจะดำรงชีวิตอย่างสุขสบาย ไม่เดือดร้อน มีความสุขความเจริญ ในตอนสรุปของนิทานแต่ละเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนที่ดีตามแนวทางชาวพุทธมอญที่ดี และของเยาวชนในอนาคตด้วย

เพราะเหตุนี้ วัดคงคารามนั้นเป็นวัดราษฎร์สังกัดคณะสงฆ์ฝ่ายมหานิกาย ตั้งอยู่ในตำบลคลองตากต อำเภโพนาราม จังหวัดราชบุรี วัดคงคารามเดิมชื่อว่า “วัดกลาง” ส่วนภาษามอญจะเรียกว่า เกียโต้ แปลว่าวัดกลาง จดทะเบียนเมื่อปี พ.ศ. 2320 ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อปี พ.ศ. 2330 The monks' quarters at Wat Kongkaram, Ratchaburi, are exquisitely beautiful., 2024. ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว วัดคงคารามเจริญขึ้นถึงขั้นสูงสุดกล่าวกันว่าพระครูรามัญญาธิบดีรูปหนึ่ง เป็นที่เคารพนับถือของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวมาก แต่หลักฐานเอกสารที่เขียนขึ้นในปี พ.ศ. 2394 ยังคงเรียกวัดนี้ว่า “วัดกลาง” เจ้าจอมมารดาภินันท์ ในรัชกาลที่ 4 ได้รับเป็นผู้อุปถัมภ์วัด ได้ทูลเกล้าถวายวัดกลางให้เป็นพระอารามหลวงพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจึงทรงพระราชทานนามวัดใหม่ว่า “วัดคงคาราม” โดยมีพระอุโบสถมีเจดีย์ทรงรามัญ 7 องค์ รายรอบ เป็นตัวแทนของพระยามอญทั้ง 7 เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน ขนาดกว้าง 7 เมตร ยาว 17.25 เมตร ประดับทุกบานเป็นงานจำหลักไม้ฝีมือประณีต ส่วนบานหน้าต่างด้านนอกเป็นลายรดน้ำ Admire the priceless paintings at Wat Kongkaram., (2021) ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังงานศิลปะของชาวมอญ สีของภาพเป็นสีธรรมชาติ ที่สกัดจากเปลือกไม้ และดอกไม้ในสมัยนั้น เขียนถึงเรื่องราวอาทิ ภาพพุทธประวัติตอนมารผจญ ภาพสวรรค์ชั้นต่าง ๆ ภาพอดีตของพระพุทธเจ้าที่ประทับบนบัลลังก์ และทศชาติชาดก บางภาพเป็นภาพโบราณสมัยอยุธยา และบางภาพเป็นภาพที่ปฏิสังขรณ์จากช่างในช่วงรัชกาลที่ 4 นอกจากนั้นยังมีเรือนไทยกุฎี 9 ห้อง ที่สร้างในสมัยกรุงธนบุรี มีการสลักบานหน้าต่างงดงาม ปัจจุบันเรือนไทยกุฎี 9 ห้อง ได้ถูกจัดตั้งให้เป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านวัดคงคาราม รวบรวมศิลปะของมีค่าของชาวมอญมาตั้งแต่

โบราณ Wat Kongkaram., (2021) และมีเสาสงส์ (หงส์สำริด) สัญลักษณ์ของวัดมอญ นอกจากนี้ วัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ได้เก็บรวบรวมคัมภีร์ใบลานไว้ มีอายุประมาณ 200 - 300 ปี เป็นการจารึกอักษรมอญเป็นส่วนใหญ่ โดยมีการจารึกเป็นอักษรขอมบางส่วน เป็นองค์ความรู้ ภูมิปัญญา คติธรรม ความเชื่อ คาถาอาคม นิทาน ชาดก นิทานพื้นบ้าน ตำราโหราศาสตร์ กฎหมาย บทสวดต่าง ๆ ผู้วิจัยเห็นว่า คัมภีร์ใบลานต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นบันทึกภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่นหากมีการส่งเสริมการอนุรักษ์เอกสารคัมภีร์ใบลาน เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมทางสังคม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงและทราบชัดว่าอิทธิพลปรัชญาธรรมและคติธรรมซึ่งปรากฏในนิทานพื้นบ้านที่นักปราชญ์โบราณได้นำเสนอสอดแทรกไว้ในเนื้อหาสาระของนิทานพื้นบ้านในบทบาทของวิถีของบรรพชนในอดีต อนุชนปัจจุบัน และปัจฉิมชนรุ่นหลัง อันจะนำมาเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมต่อไป จะเป็นการฟื้นฟูอดีต พัฒนาปัจจุบัน และสร้างสรรค์อนาคตเพื่อตนเพื่อสังคมและประเทศชาติต่อไป

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นนี้ ประกอบกับผู้วิจัยเป็นเจ้าของาวาสวัดคงคาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี” เพื่อให้เห็นความสำคัญของคัมภีร์ใบลาน บ่งบอกถึงความเป็นมาของคัมภีร์ใบลานภาษามอญ หลักธรรมคำสอนต่าง ๆ ที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานภาษามอญ ตลอดจนสังเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์คัมภีร์ใบลานภาษามอญขององค์กรคณะสงฆ์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อการจัดเก็บและการปริวรรตองค์ความรู้จากคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี
2. เพื่อวิเคราะห์องค์ความรู้ในการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลาน ของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี
3. เพื่อพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ในครั้งนี้ กำหนดแนวทางและวิธีการในการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นตอนการปริวรรต เป็นการปริวรรตเอกสารตัวเขียนของอักษรมอญให้เป็นภาษาไทยปัจจุบันที่ถูกต้องตามต้นฉบับ
- 2) ขั้นตอนของการวิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ 2.1) ขั้นรวบรวมศึกษาความคิดทางพุทธจริยศาสตร์เกี่ยวกับการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี 2.2) สำนักรวบรวมข้อมูลใบลานคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลาน ของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2.3) ปริวรรตข้อมูลจากเอกสารตัวเขียนมอญ (ใบลาน) 2.4) วิเคราะห์ความหมายของคำและสาระสำคัญของหลักพุทธจริยศาสตร์เกี่ยวกับการ ปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี 2.5) ขึ้นสรุปผลและเขียนรายงานการปริวรรตและผลการวิเคราะห์ 2.6) ขั้นตอนของการพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี

และ 2.7) ขั้นตอนของถ่ายทอดชุดความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี

1. รูปแบบในการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจาก เอกสารปฐมภูมิและทุติยภูมิ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ประเภท คือ การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และการศึกษาภาคสนาม (Field Study) ได้แก่ 1) การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บข้อมูลเชิงเอกสารโดยศึกษาจากอนุรักษคัมภีร์ใบลานที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ในทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรมของชุมชน การรวบรวม คัมภีร์ใบลาน รวมถึงที่ได้มีการปริวรรตหรือแปลเนื้อหาให้เป็นภาษาปัจจุบันผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ศึกษา คือ วัดคงคาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี ซึ่งมีการเก็บเอกสารคัมภีร์ใบลานให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่เหมาะสมแก่การส่งเสริมการเรียนรู้ 2) การเก็บข้อมูลแบบข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นการเก็บข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) จากหนังสือ วารสารทางวิชาการ บทความ รายงานการวิจัยฐานข้อมูลออนไลน์ สิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเพื่อศึกษาถึงรูปแบบการอนุรักษ์เอกสารคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และ 3) การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษาโดยการเก็บข้อมูลในพื้นที่วิจัยโดยใช้แนวคำถามเป็นเครื่องมือหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ การเข้าร่วมสังเกตในกิจกรรมการอนุรักษ์เอกสารคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี และทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของประชากรผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ พระสงฆ์ ปราชญ์ชาวบ้านหรือนักวิชาการที่มีความรู้เกี่ยวกับคัมภีร์ใบลาน นักวิชาการวัฒนธรรม จำนวน 17 รูป/คน

ผลการวิจัย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอผลการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. การจัดเก็บและการปริวรรตองค์ความรู้จากคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัยพบว่า การจัดเก็บและการปริวรรตองค์ความรู้จากคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า คัมภีร์ใบลานมีความสำคัญ ด้านทางพระพุทธศาสนาจากคำสอนของพระพุทธเจ้าทางวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เป็นคำสอน เช่น พระพุทธศาสนา ตำรายา ตำราโหราศาสตร์ ของบูรพาจารย์ชาวมอญที่ได้นำบันทึกไว้ในคัมภีร์ใบลานเป็นภาษามอญ เพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ และยังเป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้แพร่หลาย ดังนั้นคัมภีร์ใบลานที่วัดคงคารามเก็บรวบรวมไว้นั้น อาจจำแนกได้เป็น 2 ช่วงระยะเวลา คือ 1) คัมภีร์ที่มีการจดจารเอาไว้ก่อนมีการตั้งวัดคงคาราม ซึ่งเป็นของส่วนบุคคลและของคณะสงฆ์ชาวมอญที่อพยพมาจากเมืองมอญในพม่าที่ได้มาติดตัวมาด้วยผ่านมายังเมืองกาญจนบุรีโดยเจ้าเมืองมอญทั้ง 7 หัวเมือง และราษฎรเมื่อสิ้นสุดสงครามไทยกับพม่าจึงได้ย้ายถิ่นฐานมาตั้งอยู่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองของจังหวัดราชบุรีและสมุทรสงคราม ดังนั้นคัมภีร์ใบลานส่วนหนึ่งที่มีการจดจารวิธีการดำเนินชีวิตในอดีตของมอญช่วงอพยพช่วงศึกสงครามและการมาตั้งถิ่นฐานใหม่ย่อมแสดงให้เห็นถึงประวัติชุมชนในมิติต่าง ๆ ได้อย่างดี รวมถึงการจารใบลานจะมีการลงช่วงเวลาของการจารหนังสือไว้ด้วยลายมือผู้จารช่วยให้สามารถเรียงร้อยช่วงเวลาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ว่ามีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในช่วงใดบ้าง และ 2) คัมภีร์มีการจดจารในสมัยหลังยุคต่อมาเมื่อมีการสร้างบ้านแปลงเมืองนั้นก็มียุคทำให้เห็นถึงการพัฒนาการของชุมชนตามลำดับ เช่น การบันทึก

การสร้างวัด ศาสนสถาน การดำรงตำแหน่งของเจ้าอาวาส และการประกอบศาสนพิธีที่สำคัญ ซึ่งคัมภีร์ไบลาน อักษรมอญภาษามอญเป็นจำนวนมากถึงว่าเดิมพื้นที่นี้เป็นชุมชนของกลุ่มคนที่พูด ภาษามอญที่ได้เก็บรวบรวมไว้เป็นจำนวนมากที่เกี่ยวข้องหรือพูดถึงวิถีความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม ทั้งในลักษณะปัจเจกชนและสังคม เช่น คัมภีร์พระธรรมศาสตร์เพ่งจดจางถึงวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมอดีตที่มีต่อวิธีการปกครองของผู้คนในสังคม เปรียบได้กับกฎหมายในขณะปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่สำคัญในการอธิบายถึงบทบาทหน้าที่ และโครงสร้างทางสังคมให้ชนรุ่นหลังได้รับทราบ ว่า อดีตกาลเขามีความรู้และการจัดการอย่างไร ส่วนคัมภีร์ไบลานคนอื่นที่กล่าวถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชนสังคมอดีตในเรื่องความเชื่อพิธีกรรมก็มีอยู่มาก ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการค้นคว้าศึกษาเรียนรู้เรื่องราวผ่านคัมภีร์ไบลานของวัดคงคารามนั้น เป็นบันทึกเรื่องราวอะไรไว้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในขณะปัจจุบันให้เกิดประโยชน์และสามารถส่งต่อไปให้กับคนรุ่นหลังสืบต่อไป

2. การวิเคราะห์องค์ความรู้ในการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์องค์ความรู้ในการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลาน เรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” และ เรื่อง “นิทานคุณธรรม” ซึ่งเป็นการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี คือ 1) การปฏิบัติตนเป็นคนดีเป็นผู้ไม่เกียจคร้าน 2) การปฏิบัติตนตามหลักพระพุทธศาสนา และ 3) การปฏิบัติตนเป็นคนมีความกตัญญู ซึ่งเป็นการนำข้อปฏิบัติในการดำเนินชีวิตมีความเพียรและไม่เกียจคร้านในการประกอบสัมมาชีพ การทำความดีสั่งสมบุญกุศล การทำบุญตามประเพณีวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ตลอดถึงหลักหนทางดีที่นำสู่สมรรถผลด้วยการเจริญภาวนาปัญญาเจริญสติมหาปัญญา ดำเนินตามมรรคาสู่ความหลุดพ้นจากภัย (วัฏทุกข์) ดังนั้นการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลาน เรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” และเรื่อง “นิทานคุณธรรม” ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานในการดำเนินชีวิต คือ ความขยันหมั่นเพียร โดยท่านแสดงให้เห็นโทษของความเกียจคร้าน และอานิสงส์ความขยันหมั่นเพียร ในลักษณะอุปมาอุปไมย ซึ่งเป็นหลักการปฏิบัติตนตามหลักคำสอนในพระพุทธศาสนา คือ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว การให้ทาน รักษาศีล การสั่งสมบุญในเทศกาลประเพณีที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาของชาวมอญ เช่น การสร้างกุศลเทศกาลไหว้พระเกศธาตุ เทศกาลสงกรานต์ ถึงกาลต้องสร้างกุศล การทำบุญวันเข้าพรรษา พระบรมศาสดาโปรด พุทธมารดา เทศกาลออกพรรษา วันมหาปวารณา และในเทศกาลกฐิน ซึ่งเป็นวิถีชีวิตของคนไทยที่มีความผูกพันกับสถาบันหลัก ๆ ได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียน ที่เกี่ยวข้องกับคนไทย และมีอิทธิพลต่อความเชื่อ ค่านิยมของคนไทย การบูรณาการคำสอนทางพระพุทธศาสนาให้กับ บ้าน วัด โรงเรียน จะนำไปสู่ประโยชน์อันยิ่งใหญ่ต่อชุมชน ดังนั้นบ้าน วัด โรงเรียน จึงเป็นกลไกสำคัญในการปลูกฝังสิ่งที่ดีอันจะเป็นการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง เป็นต้นทุนทางความคิด จิตวิญญาณ และวิถีวัฒนธรรมให้เกิดมีอยู่ในชุมชน โดยการสร้างความเชื่อมโยงในชุมชนให้ตั้งอยู่บนพื้นฐานคุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต ย่อมทำให้ไม่เกิดความขัดแย้งและให้มีความสันติสุขในชุมชน ฉะนั้นการใช้หลักพุทธธรรมในทางพระพุทธศาสนาเป็นการกระทำทางกาย วาจา ใจ ความประพฤติที่เรียบร้อย และเกื้อกูลในสิ่งที่ขาดแคลน สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นปกติสุขนั้น ทั้ง 3 ทาง คือ ทางแห่งอภัยภูมิ คือ ทางผิดไม่ควรคิดเดินทางไป ทางแห่งสวรรค์ คือ ทางแห่งกุศลเป็นทางมงคลของสาธุชนคนดีทั้งหลาย ทางแห่งความพ้นทุกข์สุขนิรันดร์ คือ ทางวิเศษที่พระบรมศาสดาทรงตรัสเรียกว่า “อริยมรรค”

3. การพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี

ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี โดยมีการพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้สำหรับส่งเสริม

การปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล ซึ่งเป็นคัมภีร์ไบเบิลที่มีความสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ 1) ชุดความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล เรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” และ 2) ชุดความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล เรื่อง “นิทานคุณธรรม” โดยมีชุดความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล ซึ่งเป็นคัมภีร์ไบเบิลของพระ อาจารย์ ดร. อะพะมาเถระเป็นผู้แต่งเป็นภาษามอญ เพราะเหตุนี้ผู้วิจัยจึงนำเอาคัมภีร์ไบเบิลมาเป็นภาษาไทย โดยผู้แปล ก็คือ อาจารย์ ดร. พิศาล บุญผูก ซึ่งเป็นคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี คือ 1) สารสำคัญของคัมภีร์ไบเบิล เรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” และเรื่อง “นิทานคุณธรรม” 2) หลักการปฏิบัติตนในคัมภีร์ไบเบิล เรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” และเรื่อง “นิทานคุณธรรม” และ 3) วิธีการปฏิบัติตนตามคำสอนในคัมภีร์ไบเบิล เรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” และเรื่อง “นิทานคุณธรรม” จะเห็นได้ว่า การพัฒนาชุดนวัตกรรมความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า นวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล เรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” และเรื่อง “นิทานคุณธรรม” โดยมีจัดพิมพ์เป็นหนังสือเรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” จำนวน 500 เล่ม เพื่อเป็นการเผยแพร่หลักคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล นอกจากนี้ ยังมีการทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ใช้ได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์บนระบบปฏิบัติการวินโดวส์ และควรติดตั้งอุปกรณ์ลำโพง หรือหูฟัง ซึ่งเป็นการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ในรายวิชาเพิ่มเติมโดยนำชุดนวัตกรรมความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี เป็นสื่อการเรียนรู้ และสร้างนวัตกรรมนิทาน ที่มีความสอดคล้อง กับตัวชี้วัดในรายวิชาเพิ่มเติม และรายวิชาสังคมศึกษาและวัฒนธรรม จากนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลที่ปรากฏอยู่ในวัดคงคาราม จังหวัด ให้มีคุณค่าขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยนี้ มีประเด็นอภิปรายผล ดังนี้

1. การจัดเก็บและการปรัรตรวจข้อความจากคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า คัมภีร์ไบเบิลมีความสำคัญ คือ 1) ความสำคัญในด้านพระพุทธศาสนา 2) ความสำคัญในด้านประวัติศาสตร์ 3) ความสำคัญในด้านวัฒนธรรม และ 4) ความสำคัญในด้านภูมิปัญญา ซึ่งเป็นคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม มีกรรมวิธีการอนุรักษ์คัมภีร์ไบเบิล ก็คือ 1) กรรมวิธีการจารคัมภีร์ไบเบิล 2) การห่อคัมภีร์ไบเบิล 3) ป้ายบอกชื่อคัมภีร์ไบเบิล 4) การใช้เชือกมัดคัมภีร์ไบเบิล 5) สถานที่และอุปกรณ์ที่จัดเก็บรักษาคัมภีร์ไบเบิล 6) การซ่อมแซมและบำรุงรักษาคัมภีร์ไบเบิลให้คงอยู่ตลอดไป และ 7) การเผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับคัมภีร์ไบเบิล ให้สาธารณชนได้เรียนรู้ ไม่ใช่เพียงแค่บำรุงรักษา ซ่อมแซมคัมภีร์ไบเบิลให้คงอยู่เท่านั้น มีการถ่ายภาพเป็นไฟล์ดิจิทัล และมีการเผยแพร่เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้คัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคารามด้วย จาก การแปลคัมภีร์ไบเบิลที่เป็นภาษามอญมาเป็นภาษาไทย เพื่อสืบทอดวิธีการและให้คนรุ่นใหม่ได้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของคัมภีร์ไบเบิล โดยมีการให้ความรู้และอนุรักษ์คัมภีร์ไบเบิล เพื่อรักษาคัมภีร์ให้คงอยู่และสามารถตรวจสอบคัมภีร์ด้วยว่าสภาพสมบูรณ์ดีหรือไม่อย่างสม่ำเสมอ ควรจัดทำฐานข้อมูลคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคารามเพื่ออำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับท่าน Worakitchanukarn P, P., (Manit Fuangphon), (2018) ได้วิจัยเรื่อง “การสืบค้นและจัดระบบการอนุรักษ์เอกสารคัมภีร์ไบเบิลของวัด และการถ่ายทอดภูมิปัญญาภาคกลาง เพื่อสร้างแหล่งเรียนรู้ใน ท้องถิ่นของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง” พบว่า เนื้อหาที่ปรากฏโครงสร้าง

ระบบการจัดระบบหมวดหมู่ในคัมภีร์ไบเบิลที่มีอยู่ ในปัจจุบันมีการแบ่งระบบการจัดหมวดหมู่ทั้ง 5 ระบบ ถึงแม้จะมีหลักการในการจัดแบ่งความรู้คล้ายกัน แต่จุดเน้นของระบบต่างกัน ซึ่งเมื่อนำหมวดหมู่ของทั้ง 5 ระบบ มารวมกันขอบเขตความรู้ที่ปรากฏในระบบการจัดระบบหมวดหมู่ความรู้ในคัมภีร์ไบเบิลทางพระพุทธศาสนาที่มีอยู่ในปัจจุบัน พบว่าขอบเขตความรู้ศาสนาจะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องพระพุทธศาสนา ซึ่งกระจายอยู่ ในหลายหมวดย่อย และหมู่ย่อย รวมเป็นชาดกทั่วไป ธรรมะทั่วไป อรรถกถา อรรถกถาพระวินัย ปิฎก อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก อรรถกถาพระอภิธรรมปิฎก บทสวดมนต์ คัมภีร์ภาษาบาลี นิกายธรรม ที่มีความสำคัญด้านทางพระพุทธศาสนาจากคำสอนของพระพุทธเจ้าทางวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เป็นคำสอน เช่น พระพุทธศาสนา ตำรายา ตำราโหราศาสตร์ของบูรพาจารย์ชาวมอญที่ได้นำมาบันทึกไว้ในคัมภีร์ไบเบิลเป็นภาษามอญ เพื่อให้ชนรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้ และยังเป็นการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้แพร่หลาย ดังนั้นคัมภีร์ไบเบิลที่วัดคงคารามเก็บรวบรวมไว้นั้น อาจจำแนกได้เป็น 2 ช่วงระยะเวลา คือ 1) คัมภีร์ที่มีการจดจารเอาไว้ก่อนมีการตั้งวัดคงคาราม ซึ่งเป็นของส่วนบุคคลและของคณะสงฆ์ชาวมอญที่อพยพมาจากเมืองมอญในพม่าที่ได้นำติดตัวมาด้วยผ่านมายังเมืองกาญจนบุรีโดยเจ้าเมืองมอญทั้ง 7 หัวเมือง และราษฎรเมื่อสิ้นสุดสงครามไทยกับพม่าจึงได้ย้ายถิ่นฐานมาตั้งอยู่บริเวณสองฝั่งแม่น้ำแม่กลองของจังหวัดราชบุรีและสมุทรสงคราม ดังนั้นคัมภีร์ไบเบิลส่วนหนึ่งที่มีการจดจารวิธีการดำเนินชีวิตในอดีตของมอญช่วงอพยพช่วงศึกสงครามและการมาตั้งถิ่นฐานใหม่ย่อมแสดงให้เห็นถึงประวัติชุมชนในมิติต่าง ๆ ได้อย่างดีรวมถึงการจารไบเบิลจะมีการลงช่วงเวลาของการจารหนังสือไว้ด้วยลายมือผู้จารช่วยให้สามารถเรียงร้อยช่วงเวลาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ว่ามีเหตุการณ์ใดเกิดขึ้นในช่วงใดบ้าง และ 2) คัมภีร์ที่มีการจดจารในสมัยหลังยุคต่อมาเมื่อมีการสร้างบ้านแปลงเมืองนั้นก็มียุทธทำให้เห็นถึงการพัฒนาการของชุมชนตามลำดับ เช่น การบันทึกการสร้างวัด ศาสนสถาน การดำรงตำแหน่งของเจ้าอาวาส และการประกอบศาสนพิธีที่สำคัญ ซึ่งคัมภีร์ไบเบิลอักษรมอญภาษามอญเป็นจำนวนมากถึงว่าเดิมพื้นที่นี้เป็นชุมชนของกลุ่มคนที่พูดภาษามอญที่ได้เก็บรวบรวมไว้เป็นจำนวนมากที่เกี่ยวข้องหรือพูดถึงวิถีความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคม ทั้งในลักษณะปัจเจกชนและสังคม เช่น คัมภีร์พระธรรมศาสตร์เพ็ญจดจางถึงวิถีคิดของผู้คนในสังคมอดีตที่มีต่อวิธีการปกครองของผู้คนในสังคมเปรียบได้กับกฎหมายในขณะปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่สำคัญในการอธิบายถึงบทบาทหน้าที่ และโครงสร้างทางสังคมให้ชนรุ่นหลังได้รับทราบ ว่าอดีตกาลเขามีความรู้และการจัดการอย่างไร ส่วนคัมภีร์ไบเบิลคนอื่นที่กล่าวถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในชุมชนสังคมอดีตในเรื่องความเชื่อพิธีกรรมก็มีอยู่มาก ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการค้นคว้าศึกษาเรียนรู้เรื่องราวผ่านคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคารามนั้น เป็นบันทึกเรื่องราวอะไรไว้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในปัจจุบันให้เกิดประโยชน์และสามารถส่งต่อให้กับชนรุ่นหลังสืบต่อไป

2. การวิเคราะห์องค์ความรู้ในการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิล เรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” และ เรื่อง “นิทานคุณธรรม” ซึ่งเป็นการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ซึ่งสอดคล้องกับท่าน Phutthachato P. M. C., Dr. Phutthachuchatand group., (2020) ได้วิจัยเรื่อง “นวัตวิถีวิถีวัฒนธรรมชุมชนกับการสำรวจวรรณกรรมไบเบิลกลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนพบว่า 1) กระบวนการอนุรักษ์วรรณกรรมไบเบิล ในกลุ่มจังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนของประเทศไทย มีกระบวนการอนุรักษ์ 7 กระบวนการ ดังนี้ (1.1) การสืบค้นและให้ความรู้ (1.2) การพัฒนากิจกรรมการอนุรักษ์ (1.3) การปฏิบัติการการอนุรักษ์ (1.4) การสร้างการมีส่วนร่วม (1.5) การพัฒนาความรู้ (1.6) การสร้างศูนย์เรียนรู้ และ (1.7) การเผยแพร่สู่สาธารณะ 2) วรรณกรรมไบเบิล ในกลุ่มจังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดเชียงราย พะเยา แพร่ และ น่าน พบเป็นอักษรธรรมล้านนาและจังหวัดเลยพบเป็นอักษรธรรมอีสาน เมื่อสำรวจแล้ว ได้แบ่งออกเป็น 13 หมวด ได้แก่ (2.1) คัมภีร์ภาษาบาลีล้วน (2.2) บทสวดมนต์ (2.3) อานิสส (2.4) ชาดก (2.5) โอวาทคำสอน (2.6) ประเพณี – พิธีกรรม (2.7) ธรรมทั่วไป (2.8) นิยายธรรม (2.9)

นิยายพื้นบ้าน (2.10) ตำนานพระพุทธศาสนา (2.11) กฎหมาย (2.12) กวีนิพนธ์, ร้อยกรอง และ (2.13) ตำรายา โดยประยุกต์จากเกณฑ์การจัดหมวดคำภีร์ไบเบิลตามแบบหลัก สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีจำนวนเรื่องที่พบ (ชื่อเรื่องที่ซ้ำกัน) มีรวมทั้งหมด 907 เรื่อง 3) วรรณกรรมไบเบิลที่สำคัญในกลุ่มจังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนของประเทศไทยที่คัดเลือกนำมาปริวรรต ได้แก่ เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก เนื่องจากเป็นที่นิยมในการถวายไว้กับวัดมากที่สุดและมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตของชุมชนในกลุ่มจังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนอย่างมาก โดยมีสำนวนที่พบกว่า 100 สำนวน ซึ่งในงานวิจัยในครั้งนี้ ได้คัดเลือก จำนวน 3 ผูก (เรื่อง) จากจำนวนเต็ม 16 ผูก (เรื่อง) นำมาปริวรรตจากอักษรธรรมล้านนาเป็นอักษรไทย ได้แก่ (3.1) อานิสสวเสสันตระ จำนวน 1 ผูก มี 40 หน้าไบเบิล (3.2) กัณฑ์กุมาร จำนวน 1 ผูก มี 50 หน้าไบเบิล และ (3.3) กัณฑ์มัทรี จำนวน 1 ผูก มี 55 หน้าไบเบิล เป็นฉบับของวัดสูงเม่น อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ สำนักฉบับวงศ์ ซึ่งได้จาร (สร้างขึ้น) จ.ศ. 1182 ซึ่งตรงกับ พ.ศ.2363 ณ วัดสูงเม่น โดยหลวงปู่ครูบาบุญจอนธรรวาสีมหาเถร อดีตเจ้าอาวาสวัดสูงเม่น และได้รับการยกย่องว่าเป็น ปฐมสังฆครูบาแห่งล้านนาไทย ผู้สร้างคำภีร์ไบเบิลล้านนามากที่สุดในโลก 4) ประโยชน์ของวรรณกรรมไบเบิลที่สำคัญ ที่มีต่อชุมชน ในกลุ่มจังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนของประเทศไทย ในที่นี้ คือ วรรณกรรมมหาเวสสันดรชาดก ด้วยอิทธิพลของวรรณกรรมเรื่องนี้ ได้ส่งผลประโยชน์ ต่อวิถีชีวิตชุมชนในกลุ่มจังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนของประเทศไทย จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย (4.1) ด้านสังคม ได้แก่ วิถีชีวิตการให้และประเพณีวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม (4.2) ด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ และการท่องเที่ยว (4.3) ด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ระดับวัด ระดับชุมชน และ ระดับสาธารณะ (4.4) ด้านพุทธศิลปกรรม ได้แก่ จิตรกรรมประติมากรรม และ สถาปัตยกรรม และ (4.5) ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ วรรณศิลป์ และผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ชุมชน และ 5) การสร้างเครือข่ายชุมชนอนุรักษ์วรรณกรรมไบเบิลในกลุ่มจังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนของประเทศไทย ประกอบด้วย 2 เครือข่ายใหญ่ ได้แก่ (5.1) เครือข่ายชุมชนอนุรักษ์วรรณกรรมไบเบิล 5 จังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนของประเทศไทย และ (5.2) เครือข่ายการอนุรักษ์วรรณกรรมไบเบิลอย่างสร้างสรรค์ เขตลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน ตอนกลาง และ ตอนล่างของประเทศไทย โดยมีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การทำ MOU แต่ละจังหวัดในเขตลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน (2) พัฒนาชุมชนเครือข่ายอนุรักษ์คำภีร์ไบเบิลต้นแบบประจำจังหวัด (3) การพัฒนาชุมชนอนุรักษ์คำภีร์ไบเบิลต้นแบบประจำกลุ่มจังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน และ (4) การทำ MOU กับ เครือข่ายการอนุรักษ์วรรณกรรมไบเบิลอย่างสร้างสรรค์ ในกลุ่มจังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงตอนบน ตอนกลาง และ ตอนล่างของประเทศไทย

3. การพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคำภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี โดยมีการพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคำภีร์ไบเบิล ซึ่งเป็นคำภีร์ไบเบิลที่มีความสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ 1) ชุดความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคำภีร์ไบเบิล เรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” และ 2) ชุดความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคำภีร์ไบเบิล เรื่อง “นิทานคุณธรรม” โดยมีชุดความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคำภีร์ไบเบิล ซึ่งเป็นคำภีร์ไบเบิลของพระ อาจารย์ ดร. อะพะมาเถระเป็นผู้แต่งเป็นภาษามอญ ซึ่งเป็นคำสอนที่ปรากฏในคำภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ซึ่งสอดคล้องกับท่าน Luangpraphat, W., (2004) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์คำภีร์ไบเบิลเรื่องสตราอภิธรรมกำเนิด” พบว่า วรรณกรรมเรื่องสตราอภิธรรมกำเนิดโดยศึกษาจากคำภีร์ไบเบิลจำนวน 1 ผูก 32 หน้าลาน ฉบับวัดคันธารมย์ อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์ ปรากฏชื่อผู้จารคือพระภิกษุเกียในปี พ.ศ. 2487 ผลจากการศึกษาทำให้ทราบว่าอักษรและอักขรวิธีในไบเบิลเป็นอักษรขอมรูปแบบอักษรคล้ายกับอักษรเขมรสมัยปัจจุบัน แต่รูปแบบอักขรวิธีนั้นมีลักษณะหลายอย่างเหมือนกับอักขรวิธีในสมัยหลังพระนครวรรณกรรมสตราอภิธรรมกำเนิดน่าจะได้นำเค้าโครงเรื่องในส่วนพุทธประวัติมาจากคำภีร์อัฐ

สาธิตีและคัมภีร์ปฐมสมโพธิเนื้อหากล่าวถึงพุทธประวัติและหลักคำสอนที่เกี่ยวข้องกับพระอิศริยยศแต่ในวรรณกรรมเรื่องสตราอิศริยยศกำเนิดมีการแต่งนิทานประกอบคำสอนเพิ่มขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายของเรื่องเพื่อให้ผู้ฟังและผู้อ่านได้เห็นความสำคัญการสร้างกุศลกรรมดีเพื่อให้ได้รับผลกรรมดีนั้นลักษณะคำประพันธ์ในส่วนที่เป็นภาษาบาลีใช้รูปแบบร้อยกรองในส่วนภาษาเขมรแต่งเป็นร้อยแก้วการใช้ถ้อยคำสำนวนนั้นนิยมเล่นคำซ้อนและคำพ้องความหมายเป็นจำนวนมากอีกทั้งนิยมใช้โวหารเพื่อดำเนินเรื่องรูปแบบการใช้ถ้อยคำสำนวนโดยเล่นคำจำนวนมากและการใช้โวหารเป็นรูปแบบอย่างหนึ่งที่นักประพันธ์เขมรนิยมใช้ส่วนภาพสะท้อนจากวรรณกรรมนั้นสะท้อนให้เห็นในเรื่องค่านิยมความเชื่อประเพณีหลักคำสอนภาพสะท้อนจากวรรณกรรมส่วนใหญ่ล้วนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาทั้งสิ้น

นอกจากนี้ การพัฒนาชุดนวัตกรรมความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี พบว่า นวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลาน เรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” และเรื่อง “นิทานคุณธรรม” โดยมีจัดพิมพ์เป็นหนังสือเรื่อง “คำสอนศิษย์วัด” จำนวน 500 เล่ม เพื่อเป็นการเผยแผ่หลักคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลาน โดยการทำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลานของวัดคงคาราม ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ใช้ได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์บนระบบปฏิบัติการวินโดวส์ และควรติดตั้งอุปกรณ์ลำโพง หรือหูฟัง ซึ่งเป็นการสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ในรายวิชาเพิ่มเติมโดยนำชุดนวัตกรรมความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี เป็นสื่อการเรียนรู้ และสร้างนวัตกรรมนิทาน ที่มีความสอดคล้อง กับตัวชี้วัดในรายวิชาเพิ่มเติม และรายวิชาสังคมศึกษาและวัฒนธรรม จากนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลานที่ปรากฏอยู่ในวัดคงคาราม จังหวัด ให้มีคุณค่า ซึ่งสอดคล้องกับท่าน Devika & Vijayakumar.,(2015) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การจัดการข้อมูลดิจิทัลคัมภีร์ไบลานของห้องสมุดรัฐ Tamil Nadu โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสำรวจสภาพคัมภีร์ไบลานการศึกษาการคัดเลือกพิจารณาคัมภีร์ไบลานสำหรับการแปลงให้อยู่ในรูปดิจิทัลและศึกษาวิธีการ กระบวนการของการแปลงข้อมูลดิจิทัลห้องสมุดรัฐ Tamil Nadu ผลการศึกษาพบว่า คัมภีร์ไบลานต้นฉบับมีปัจจัยมีการเสื่อมสภาพเนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ อาจจะไม่สามารถจัดเก็บรักษาไว้ได้ตลอดไป จึงมีความจำเป็นในการวิจัยเพื่อการรักษาคัมภีร์ไบลานให้คงอยู่และจากการศึกษาพบว่าการเก็บรักษาของต้นฉบับที่ผ่านการแปลงคัมภีร์ไบลานให้อยู่ในรูปดิจิทัลเป็นหนึ่งในวิธีการที่มีประสิทธิภาพแต่ก็พบว่าใช้เวลามากในการดำเนินการและค่าใช้จ่ายสูง จากการพัฒนาชุดนวัตกรรมความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ไบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี กล่าวสรุปได้ว่า คัมภีร์ไบลานในพระพุทธศาสนาตามทัศนะของนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งเป็นการอนุรักษ์คัมภีร์ไบลานที่เป็นงานศิลปวัตถุ ที่มีรูปแบบทางด้านศิลปกรรมและเน้นประโยชน์ใช้สอยเพื่อเก็บคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาแต่เนื่องจากศิลปวัตถุเหล่านี้เป็นงานศิลปกรรมในสมัยโบราณและผ่านกาลเวลายาวนานจึงทำให้มีสภาพผุพังและไม่สามารถใช้งานตามวัตถุประสงค์ อักษรมอญและอักษรวิธิในไบลานเป็นอักษรมอญรูปแบบอักษรไทยในสมัยปัจจุบัน แต่ละพื้นที่มีข้อจำกัดในด้านกายภาพ และบริบทของท้องถิ่นด้านเอกสารบุคลากร งบประมาณและองค์ความรู้ในวิธีการสำรวจและจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ระบบการจัดระบบหมวดหมู่ความรู้ในคัมภีร์ไบลานที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่ครอบคลุมเนื้อหาในคัมภีร์ไบลานทั้งหมด นอกจากนี้ในแต่ละหมวดความรู้ที่กำหนดไว้ยังไม่มีคำอธิบาย ขอบเขตความรู้อย่างละเอียด และครอบคลุม และยังไม่มีแบ่งเป็นหมวดย่อย หมู่ย่อยได้ละเอียดเท่าที่ควร กระบวนการอนุรักษ์วรรณกรรมโบราณในกลุ่มจังหวัดลุ่มแม่น้ำโขงตอนบนของประเทศไทย มีกระบวนการอนุรักษ์ 7 กระบวนการ คือ (1) การสืบค้นและให้ความรู้ (2) การ

พัฒนากิจกรรมการอนุรักษ์ (3) การปฏิบัติการณ์การอนุรักษ์ (4) การสร้างการมีส่วนร่วม (5) การพัฒนาความรู้ (6) การสร้างศูนย์เรียนรู้ และ (7) การเผยแพร่สู่สาธารณะ การอนุรักษ์คัมภีร์ใบลานนั้นมีความสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการถ่ายทอดองค์ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ทางพระพุทธศาสนาและตำราวิชาต่าง ๆ วรรณกรรมที่มีอยู่นั้นล้วนมีคุณค่าทางด้านภาษา ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สะท้อนถึงคตินิยม ความเชื่อและวิถีการปฏิบัติตามหลักการทางพระพุทธศาสนา ที่เป็นประโยชน์ต่อคนรุ่นหลังให้ได้ศึกษาและนำไปเป็นแนวทางในการต่อยอด ในการพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ต่อไป

องค์ความรู้ของการวิจัย

จากการพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ได้ทำการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นชุดความรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ผู้วิจัยพอสรุปเป็นองค์ความรู้ในการ ดังนี้

จากการที่ผู้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี” สามารถประยุกต์ใช้หลักการและทฤษฎีที่เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย (Body of Knowledge) มาปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้ 1) keywords นวัตกรรมความรู้ 2) keywords ส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดี และ 3) keywords คำสอนจากนิทาน เช่น นิทานชาดก นิทานพื้นบ้าน นิทานคติธรรม จะเห็นได้ว่า การพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี เป็นไฟล์ดิจิทัลและมีการเผยแพร่เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ ควรมีการอบรมการแปลคัมภีร์ไบเบิลจากภาษามอญเป็นภาษาไทยเพื่อสืบทอดวิธีการและให้คนรุ่นใหม่เห็นถึงคุณค่าความสำคัญของคัมภีร์ไบเบิล ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องของการอนุรักษ์คัมภีร์ไบเบิล ควรมีการตากคัมภีร์เพื่อรักษาคัมภีร์ให้คงอยู่ และต้องมีการตรวจสอบคัมภีร์ด้วยว่าสภาพสมบูรณ์ดีหรือไม่ ควรจัดทำฐานข้อมูลคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม เพื่อง่ายต่อการสืบค้น เพื่อให้การอนุรักษ์คัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคารามให้มีประสิทธิภาพและเป็นการดำรงไว้ซึ่งคัมภีร์ไบเบิลอันทรงคุณค่าที่มีอายุนับร้อยปีให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในคัมภีร์ไบเบิล ผู้วิจัยเห็นควรที่จะนำหลักการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ คือ

1) การมีใจรักศรัทธาในสิ่งที่ทำ ความยินดีในสิ่งที่ทำ ความพอใจในสิ่งที่ทำ ความเต็มใจในขณะที่ทำสิ่งนั้น ๆ ความมีใจรักในขณะที่ทำสิ่งนั้น ๆ ความอยากหรือฝักใฝ่ที่จะทำสิ่งนั้น ๆ ให้บรรลุถึงจุดหมาย หลักการเหล่านี้มีความสำคัญต่อการดำเนินการอนุรักษ์คัมภีร์ไบเบิล เพราะว่าการที่เรามีใจรัก มีศรัทธาที่จะทำการอนุรักษ์คัมภีร์ไบเบิลนั้นย่อมทำให้ประสบความสำเร็จได้

2) มีความเพียร ความพยายาม ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ความมานะบากบั่น ที่จะทำงานหรือทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้ดีที่สุด การอนุรักษ์คัมภีร์ไบเบิลนั้นต้องไม่ทอดทิ้งเมื่อเกิดอุปสรรค ด้วยการมองปัญหาหรืออุปสรรคที่ขัดขวางต่อการทำสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ท้าทายอาทิเช่น ปัญหาเรื่องงบประมาณ ปัญหาเรื่องบุคลากร ปัญหาเรื่องสภาพอากาศและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องเอาชนะให้สำเร็จ เพราะว่างานทุกชนิดมักจะง่ายตอนคิดแต่ยากจะติดตอนทำจึงจำเป็นต้องใช้ความพยายามไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะสำเร็จ

3) การเอาใจใส่ และให้ใจจดจ่ออยู่กับสิ่งที่ทำ มีสมาธิมั่นคงอยู่กับงานไม่ปล่อยปละละเลยในงานที่ทำ และทำงานด้วยความตั้งใจที่จะให้งานนั้นสำเร็จ เพราะการทำงานด้านการอนุรักษ์คัมภีร์ไบเบิลนั้น จะต้องเป็นคนที่มีใจเย็นเนื่องด้วยคัมภีร์ไบเบิลเก่า ๆ จะต้องใช้ความระมัดระวังในการดูแลรักษาหรือการซ่อมแซมเพื่อให้คงอยู่

4) การสอบสวน ไตร่ตรอง และพิจารณาตรวจสอบในสิ่งที่กำลังทำนั้น ๆ รวมถึงการรู้จักค้นคว้า ทดลอง คิดค้น และรู้จักคิดแก้ไขปรับปรุงงานให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ ทั้งนี้ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำสิ่งใด ๆ ย่อมเกิดจากปัจจัยจากข้อนี้เป็นสิ่งสำคัญ คือการอนุรักษ์คัมภีร์ไบเบิลนอกจากที่เราจะดำเนินการตามขั้นตอนจนเก็บคัมภีร์เข้าตู้พระธรรมแล้ว เรายังต้องมีการตรวจสอบคัมภีร์ ตรวจสอบสภาพของอาคาร สถานที่จัดเก็บด้วยว่าเหมาะสมมีการชำรุดเสียหายอะไรหรือไม่ และที่สำคัญต้องมีการแก้ไขในส่วนที่ไม่เหมาะสมให้ดีขึ้นด้วย

ผู้วิจัยเห็นว่าที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ คือ การพัฒนาชุดนวัตกรรมการความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ในการผานหลักการทั้งหมดเข้าด้วยกันเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ไบเบิลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ความสำเร็จที่เกิดขึ้นคือสิ่งที่ทุกคนคาดหวัง เพื่อเป็นแหล่งของการค้นคว้า ศึกษา ของผู้ที่สนใจในข้อมูลต่าง ๆ ในหลักธรรม คำสอนของพระพุทธเจ้าที่ได้จารไว้คัมภีร์ไบเบิลในรูปแบบของนิทานพื้นบ้าน นิทานธรรมบท นิทานชาดก รวมถึงภูมิปัญญาต่าง ๆ เช่น การรักษา

โรค โหราศาสตร์ งานช่าง งานฝีมือ ในการพัฒนาชุดนวัตกรรมความรู้เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลาน เรื่อง คำสอนศิษย์วัด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้ ดังต่อไปนี้ 1) การใช้นวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี ใช้ได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์บนระบบปฏิบัติการวินโดวส์ และควรติดตั้งอุปกรณ์ลำโพง หรือหูฟัง 2) โรงเรียนวัดคงคาราม (อินทราชนพคุณศิลป์) จังหวัดราชบุรี สมควรสร้างหลักสูตรท้องถิ่น ในรายวิชาเพิ่มเติมโดยนำชุดนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลานของวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี เป็นสื่อการเรียนรู้ และสร้างนวัตกรรม 3) นักเรียนหรือเยาวชน ในสถาบันการศึกษาเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องส่งเสริมเรื่องการขัดเกลาทางสังคมโดยเฉพาะผ่านมิติทางวัฒนธรรมทาง จังหวัดราชบุรี 4) สถาบันการศึกษาควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้เด็กนักเรียน หรือเยาวชน ได้เรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาและวรรณกรรมทางจังหวัดราชบุรี และ 5) สถาบันการศึกษามีการร่วมมือกับภาคีเครือข่าย เพื่อส่งเสริมและการพัฒนาการขัดเกลาเชิงวัฒนธรรมในสถาบันการศึกษาให้มากขึ้น

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ได้แก่ 1) ควรทำวิจัยนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลาน เรื่องคำสอนศิษย์วัด จากนิทานเรื่องอื่น ๆ ที่ยังมีคุณค่าหรือคัมภีร์ใบลานด้านอื่น ๆ ที่ปรากฏอยู่ในวัดคงคาราม จังหวัดราชบุรี 2) ควรทำวิจัยนวัตกรรมการเรียนรู้สำหรับส่งเสริมการปฏิบัติตนเป็นคนดีจากคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์ใบลาน เพื่อยกระดับพิพิธภัณฑสถานเป็นศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอัคริยะที่เป็นการอนุรักษ์รักษาคัมภีร์ของชาติอันมีคุณค่า 3) ควรมีการถอดบทเรียนจากคัมภีร์โบราณที่ปรากฏในท้องถิ่นเพื่อนำมาถ่ายทอด สถาบันการศึกษาให้มากขึ้น และ 4) ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างอักขระภาษาในคัมภีร์ใบลานสมัยต่าง ๆ เพื่อเป็นการถอดองค์ความรู้มาเป็นบทเรียน

Reference

- Admire the priceless paintings at Wat Kongkaram. (2021, May 31). *Journal of Culture*. (Original work archived June 2, 2021)
- Chayananthamuni, P., & Research Group. (2016). *Research on the organization of the conservation system of ancient scriptures of temples and the transmission of Lanna wisdom to create local learning resources in Nan Province* [Research report]. Buddhist Research Institute, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Deviika, & Vijayakumar. (2015). Management of digital leaf manuscript data at Tamil Nadu Library. *Journal of Library Science and Research (JLSR)*.
- Luangpraphat, W. (2004). *A study and analysis of the palm-leaf scriptures on the origin of Sattrā Abhidhamma* [Master's thesis, Silpakorn University].
- Nilathi, S. (2012). Worldview from palm-leaf manuscripts: Folklore and way of life. In *Proceedings of the Academic Conference: Survey of the Status of Knowledge from*

- Palm-leaf Manuscripts in the Northeastern Region of Thailand*. Maha Sarakham: Palm-leaf Manuscript Conservation Project, Northeastern Region.
- Phutthachato, P. M. C., & Research Group. (2020). *Community cultural innovation and the survey of palm leaf literature in the upper Mekong River Basin* [Research report]. Buddhist Research Institute, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Sangkityawong, S. P. W. (1978). (Phraya Pariyattithamthada, Trans.). *[Title not specified]*. Bangkok: Siwaporn Partnership.
- Thepkawi Sri Chaomon, V. A. (2015). *Teachings of the temple disciples*. Bangkok: Regional Center for Archaeology and Fine Arts in the Southeast Asian Ministers of Education Organization.
- The monks' quarters at Wat Kongkaram, Ratchaburi, are exquisitely beautiful. (2024, January 1). <https://www.posttoday.com/dhamma/285142>
- Wat Kongkaram. (2021, May 31). *Local information of Ratchaburi Province*. (Original work archived June 2, 2021)
- Worakitchanukarn, P. P. (Fuangphon, M.). (2018). *Research and systematization of the conservation of ancient temple scriptures and the transmission of knowledge of the Central Region to create local learning resources for the Central Region provinces* [Research report]. Buddhist Research Institute, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Pali Studies Campus

